

for de gældende bestemmelser i næringsloven, blev spørgsmålet om berettigelsen af denne undtagelse indgående drøftet, jfr. betænkningens s. 37. Et flertal i kommissionen lagde bl. a. vægt på, at kolportage må anses for ønskelig af hensyn til folkeoplysningen, og at store værker af kulturel betydning efter det for kommissionen oplyste ikke vil kunne udkomme, hvis der ikke er adgang til kolportage. Et mindretal i kommissionen mente, at også uanmodede henvendelser om salg af bøger burde forbydes. Man pegede på, at netop bestillingsoptagelse på større bogværker giver anledning til mange beklagelser, og stillede sig tvivlende over for kolportagens betydning for folkeoplysning og kulturspredning, idet man fra denne side i kommissionen havde indtryk af, at kolportagesalget langt fra er indskrænket til værker, der kan berettige til en sådan karakteristik.

Udvalget om dørsalg (jfr. de almindelige bemærkninger, pkt. 7) tilsluttede sig i 1970 enstemmigt den opfattelse, som mindretallet i næringslovkommissionen havde givet udtryk for, „idet man ikke føler sig overbevist om, at hensynet til folkeoplysningen kan nødvendiggøre salgsmetoder, som forudsætter agentakkvisition direkte over for publikum“ (betænkningens s. 27).

Forbrugerkommissionen har ikke taget stilling til spørgsmålet om opretholdelse af adgangen til kolportage, idet kommissionen henviser til, at spørgsmålet overvejes i kulturministeriets udvalg om bogen, jfr. betænkning III, s. 31.

Den risiko for misbrug, som er påpeget af mindretallet i næringslovkommissionen, bestyrkes efter justitsministeriets opfattelse på afgørende måde af de erfaringer, som i forbrugerklagenævnets virksomhed er gjort vedrørende dørsalg af bøger. Af forbrugerklagenævnets årsberetning for 1975, som vedrører perioden fra den 1. juni 1975 til den 31. december 1975, fremgår det således, at klager vedrørende dørsalg af bøger udgjorde ikke mindre end 25 pct. af i alt ca. 1.500 skriftlige klager, jfr. beretningens s. 21. I langt de fleste af de afgjorte klagesager har forbrugeren fået medhold.

I sit hørings svar vedrørende lovudkastet har Den danske Forlæggerforening vendt sig imod en ophævelse af adgangen til dørsalg af bøger. Foreningen har bl. a. anført, at omsætningen ved dørsalg vel kun udgør en mindre del af den samlede omsætning ved salg af bøger til forbrugere (ca. 4 pct.), men at dørsalget specielt ved store værker af særlig kulturel og oplysningsmæssig betydning tegner sig for en meget væsentlig del af det samlede salg. For sådanne værkers vedkommende vil et forbud mod dørsalg efter foreningens opfattelse betyde, at de

enten ikke vil kunne udkomme, eller at de vil blive væsentligt dyrere. Med hensyn til forbrugerklagenævnets praksis har foreningen peget på, at klagerne i alt væsentligt vedrører 4 forlag, som ikke er medlemmer af forlæggerforeningen, og at der ikke har været indgivet nogen klage over dennes medlemmer i forbindelse med dørsalg. Faren for misbrug vil efter foreningens opfattelse i tilstrækkeligt omfang kunne imødegås på anden måde, bl. a. gennem en særlig vidtgående fortrydelsesregel, hvorefter fristen for fortrydelsesretten altid først løber fra varens modtagelse.

De fleste af erhvervslivets øvrige organisationer har ligeledes taget afstand fra et forbud mod dørsalg af bøger.

Forbrugernes organisationer, forbrugerklagenævnet og forbrugerombudsmanden har derimod udtrykt ønske om ophævelse af adgangen til dørsalg af bøger og har herved i det væsentlige anført samme synspunkter som mindretallet i næringslovkommissionen og udvalget om dørsalg. Forbrugerrådet har bl. a. udtalt, at der efter dets opfattelse ikke kan anføres noget væsentligt kulturelt hensyn mod et forbud, ej heller om det ville betyde en ikke uvæsentlig nedgang i oplagsstørrelsen for en række større værker og dermed en ikke ubetragtelig prisforhøjelse for disse værker, idet det må antages, at hovedparten af de ved direkte salg afsatte værker af denne karakter ikke bliver læst af køberne, således at disse købere reelt kommer til at betale for noget, som de ingen fornøjelse eller udbytte har af, nemlig det forhold at de veluddannede og veloplyste kan erhverve disse værker til en lavere pris, end hvad der ellers ville være muligt.

Bogudvalget, som gennem kulturministeriet har fået forelagt lovudkastet, har advaret stærkt imod gennemførelse af et forbud mod kolportagesalg af bøger, idet udvalget i det væsentlige har fremført samme synspunkter som forlæggerforeningen.

Efter justitsministeriets opfattelse vil kun et forbud kunne sikre en effektiv beskyttelse af forbrugerne mod misbrug i forbindelse med dørsalg af bøger. Regler om fortrydelsesret vil efter ministeriets opfattelse ikke udgøre et tilstrækkeligt værn. Som anført i betænkningen om dørsalg s. 25 vil de grupper af forbrugere, som erfaringsmæssigt i størst omfang er udsat for udnyttelse, ofte ikke magte at drage nytte af regler om fortrydelsesret, fordi dette forudsætter, at forbrugeren reagerer aktivt over for sælgeren inden for en vis frist. Denne formodning synes at være bekræftet i forbrugerklagenævnets praksis, jfr. nævnets årsberetning for 1975 s. 25.

Hertil kommer, at hensynet til beskyttelse af privatlivets fred taler for et forbud uafhængigt af,